

#OdPodstaw

Porozmawiajmy o podstawach programowych

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

propozycje zmian w podstawie programowej

sierpień 2025

Materiał nie jest pełną wersją podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Zawiera jej kluczowe fragmenty, opis i kierunek najważniejszych zmian. Projekt nowej podstawy przygotowany przez IBE PIB zostanie przekazany do Ministerstwa Edukacji Narodowej we wrześniu 2025 roku.

Nowa podstawa programowa zacznie obowiązywać od 1 września 2026 roku.

GŁÓWNE IDEE

- 1 • Zabawa, bycie w ruchu
- 2 • Aktywne działanie
- 3 • Rozbudzanie ciekawości, podążanie za nią
- 4 • Samodzielność, zaradność
- 5 • Wytrwałość twórcza
- 6 • Blisko przyrody
- 7 • Dbanie o siebie i innych
- 8 • Tożsamość, indywidualność, patriotyzm

Wybrane elementy koncepcji wychowania przedszkolnego

Wychowanie przedszkolne stanowi pierwszy, kluczowy etap w edukacji każdego dziecka. Głównym zadaniem przedszkola jest stworzenie bezpiecznego, przyjaznego i stymulującego środowiska, w którym każde dziecko ma możliwość rozwijania swojego indywidualnego potencjału w odpowiednim dla siebie tempie.

1. Dzieci są podmiotami procesu uczenia się. Ich udział w jego planowaniu, aktywność poznawcza i zaangażowanie są kluczowymi czynnikami sprzyjającymi uczeniu się i nauczaniu.
2. Przedszkole wspiera naturalną ciekawość dzieci, ich kreatywność oraz gotowość do działania, umożliwia im wielozmysłowe eksplorowanie świata.
3. Przedszkole dąży do zapewnienia dobrostanu wszystkim dzieciom oraz traktuje go jako warunek skutecznego uczenia się i harmonijnego rozwoju.

4. Przedszkole uwzględnia zróżnicowane potrzeby rozwojowe dzieci, zapewnia indywidualizację procesu kształcenia oraz umożliwia monitorowanie i systematyczne wspieranie ich rozwoju przy współpracy ze specjalistami.
5. W procesie wychowawczym istotna jest spójność oddziaływań przedszkola i środowiska rodzinnego osiągnięta dzięki partnerskiej współpracy. Rodzice i opiekunowie współuczestniczą w edukacji dzieci, a przedszkole kształtuje ten proces profesjonalnie i zapewnia rodzinie niezbędną pomoc w jej działaniach wychowawczych oraz opiekuńczych.

WYNIKI ANKIET I ROZMÓW Z NAUCZYCIELAMI

W lipcu 2024 i lutym 2025 roku IBE PIB przeprowadził ankiety i rozmowy z nauczycielami wychowania przedszkolnego i rodzicami dzieci w wieku przedszkolnym. Spotkania konsultacyjne w 2025 roku organizowano na terenie całej Polski przy wsparciu kuratoriów oświaty.

Lipiec 2024 – ankieta IBE PIB

Ile osób odpowiedziało na pytania ujęte w ankiecie?

- 145 nauczycieli wychowania przedszkolnego
- 61 nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej
- 215 rodziców dzieci, które w roku szkolnym 2023/2024 rozpoczęły naukę w szkole podstawowej.

Wybrane wnioski

- Z opinią, że dzieci kończące przedszkole są dobrze przygotowane do podjęcia nauki w szkole podstawowej, zgodziło się **74,5%** nauczycieli wychowania przedszkolnego, którzy wzięli udział w ankiecie, 75,8% rodziców dzieci, które w roku szkolnym były uczniami klas I–III, oraz **36,1%** nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej.

- Blisko połowa nauczycieli wychowania przedszkolnego (49,7%) była zdania, że aktualna podstawa programowa jasno wskazuje, jakie umiejętności ma kształtować przedszkole.
- Przykładowe opinie nauczycieli:
 - *Jest źle sformułowana, została zbyt uproszczona. Za dużo umiejętności zostało razem zebranych w poszczególne punkty.*
 - *Dla mnie jest zbyt ogólna.*
- Zdaniem nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej o przygotowaniu dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej świadczą przede wszystkim:
 - **kompetencje społeczne**, bazujące na otwartości na inne osoby i akceptacji ich różnorodności, przejawiające się w umiejętności komunikowania się, nawiązywania relacji, zgodnego współdziałania w grupie, z szacunkiem dla innych osób i obowiązujących reguł postępowania,
 - **kompetencje osobiste**, w tym zdolność rozpoznawania i nazywania swoich emocji, rozmawiania o nich, radzenia sobie z trudnościami, wytrwałość,
 - **samodzielność**, nie tylko w czynnościach samoobsługowych, lecz także w realizacji zadań, podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów,
 - **ciekawość**, chęć poznawania świata, radość z nauki,
 - **umiejętność koncentracji** i utrzymywania uwagi, w tym uważnego słuchania poleceń nauczyciela i udzielania odpowiedzi na pytania.

Luty 2025 – ankieta IBE PIB i konsultacje w każdym województwie

Ile osób odpowiedziało na pytania ujęte w ankiecie?

- 5574 nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Wybrane wnioski

- Podstawa programowa wychowania przedszkolnego była dobrze oceniana przez nauczycieli. Jednocześnie tylko 22,6% nauczycieli, którzy udzielili odpowiedzi na pytania ujęte w ankiecie, zgodziło się z opinią, że dzisiejsza podstawa programowa zawiera niezbędne treści. Pojawiały się głosy, że brakuje w niej treści związanych

z kompetencjami kluczowymi. Zgłaszano także potrzebę uporządkowania zapisów, zwłaszcza w obszarze poznawczym.

■ Przykładowe opinie nauczycieli:

- *Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest najlepiej opracowaną podstawą w polskim systemie oświaty.*
- *Ogólny zarys podstawy programowej jest słuszny, lecz zapis mało czytelny, zwłaszcza w obszarze poznawczym.*

■ Potrzeba uwypuklenia i uszczegółowienia w podstawie programowej zapisów dotyczących najważniejszych kompetencji. Konkretnych informacji potrzebują przede wszystkim nauczyciele, którzy rozpoczynają pracę w przedszkolu.

■ Przedszkolaki najlepiej rozwijają swoje kompetencje poznawcze, społeczne i osobiste oraz budują swoją sprawczość, gdy:

- mają czas na swobodną zabawę,
- robią coś wspólnie,
- mogą być samodzielne, brać udział w podejmowaniu decyzji, dokonywać wyborów,
- mogą wypełniać obowiązki,
- są zapraszane do rozmowy, dzielenia się swoimi opiniami, pomysłami,
- mogą podążać za swoją ciekawością, np. eksperymentują, prowadzą obserwacje,
- gromadzą różnorodne doświadczenia.

WSKAZÓWKI NAUCZYCIELI, CO WARTO WZMOCNIĆ I UPOWSZECHNIAĆ PRZY OKAZJI ZMIANY

1 • Podstawa programowa jest realizowana nie tylko podczas zajęć kierowanych przez nauczyciela.

Każde doświadczenie dziecka w przedszkolu jest okazją do rozwoju i uczenia się. Szczególnie ważne jest docenienie swobodnej zabawy dzieci.

Rolą nauczyciela wychowania przedszkolnego jest tworzenie warunków do samodzielnej, aktywnej i znaczącej zabawy dzieci, dzięki której konstruują swoją wiedzę i rozwijają kompetencje. Nauczyciel staje się osobą wspierającą, przygląda się uważnie, obserwuje, jak dzieci budują podstawy swojej wiedzy o świecie. Model uczenia się dzieci opiera się na następujących po sobie procesach: zainteresowanie – działanie – zrozumienie – doskonalenie – budowanie kompetencji – refleksja i budowanie poczucia sprawstwa oraz pewności siebie.

Wszystkie te etapy mają swoje miejsce w różnych momentach pobytu dziecka w przedszkolu. Z tego powodu treści podstawy programowej muszą być realizowane we wszystkich obszarach funkcjonowania dziecka.

2 • W przedszkolu warto umożliwiać dzieciom samodzielne działania z wykorzystaniem różnych przyborów, w tym posługiwanie się narzędziami.

Bezpieczeństwo dzieci było i jest jednym z najważniejszych elementów funkcjonowania przedszkola. Zapewniamy dziecku warunki do rozwijania umiejętności budowania z wykorzystaniem różnorodnych materiałów konstrukcyjnych, w tym naturalnych i z odzysku. Dzieci w wieku przedszkolnym są już gotowe korzystać z prostych narzędzi takich jak dziurkacz, zszywacz, młotek. Mogą się nimi zatem posługiwać, tworząc modele takich urządzeń jak: studnia z kołowrotkiem, winda, kolej linowa, taśmociąg. Urządzenia te można budować z łatwo dostępnych materiałów: tekturowych pudełek po soku, patyczków, taśmy i sznurka. Kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami uczy zaradności i dlatego w podstawie programowej zdecydowaliśmy się podkreślić znaczenie zajęć praktycznych.

3 • Dzieci w wieku przedszkolnym mogą wyrażać swoje opinie i brać udział w podejmowaniu decyzji.

Umożliwienie dzieciom wyrażania swoich opinii jest wprost zapisane w art. 12 Konwencji o prawach dziecka.

Już kilkuletnie dzieci potrafią jasno komunikować swoje potrzeby, emocje i preferencje, a także dokonywać prostych wyborów, ucząc się przy tym odpowiedzialności i samodzielności. Uczestniczą w tworzeniu zasad grupowych, planowaniu dnia czy wyborze zabaw tematycznych, co wzmacnia ich poczucie sprawczości i buduje kompetencje społeczne.

Zaproszenie dzieci do podejmowania decyzji nie oznacza braku granic, lecz mądre towarzyszenie w nauce samodzielnego myślenia. Dzieci, którym daje się przestrzeń do wyrażania opinii, czują się ważne i bardziej zaangażowane, co przekłada się na rozwój kompetencji osobistych.

4 • Dzieci powinny spędzać dużo czasu na dworze.

Zgodnie z wieloma badaniami dzieci powinny spędzać w ruchu na powietrzu co najmniej godzinę dziennie. Taka aktywność jest niezbędna do rozwoju systemu kostno-stawowego, profilaktyki otyłości i wad wzroku, wzrostu odporności na choroby i relaksu psychicznego. Przebywanie na łonie przyrody jest najlepszym możliwym środowiskiem do uczenia się przez doświadczenie dla dzieci w wieku przedszkolnym.

Pora roku nie jest przeszkodą do wyjścia na dwór, dzieci powinny doświadczać różnej pogody, naszego klimatu, to doskonała okazja do obserwacji pogodowych, wyciągania wniosków co do sposobu ubierania się odpowiednio do pogody.

Niezbędne dla realizacji codziennych działań na powietrzu są przekonanie rodziców i współpraca w przygotowaniu pobytu dzieci na łonie natury niezależnie od pogody.

KIERUNEK ZMIAN W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

I • Szczegółowe cele wychowania przedszkolnego

Celem wychowania przedszkolnego jest wspieranie całościowego rozwoju każdego dziecka, zapewnienie mu warunków do:

1. rozwijania ciekawości i zainteresowań, budowania wiedzy potrzebnej do rozumienia i poznawania współczesnego świata,
2. rozwijania kompetencji skutecznego komunikowania się, wyrażania i uzasadniania własnych opinii,
3. rozwijania kompetencji krytycznego i kreatywnego myślenia, samodzielności i wytrwałości w rozwiązywaniu różnych problemów życia codziennego,
4. rozwijania zdolności rozumowania matematycznego oraz wykorzystywania pojęć matematyki w praktyce,
5. rozwijania kompetencji osobistych i społecznych umożliwiających współdziałanie z szacunkiem do siebie i innych,
6. budowania sprawczości oraz podejmowania inicjatyw z korzyścią dla siebie i wspólnego dobra,
7. kształtowania kompetencji ruchowych oraz postawy troski o zdrowie,
8. poznawania świata różnorodnych wartości, rozwijania empatii i przygotowania się do podejmowania odpowiedzialnych wyborów etycznych.

II • Wskazanie i zdefiniowanie katalogu kompetencji fundamentalnych i przekrojowych oraz sprawczości

III • Propozycja bardziej szczegółowego opisu warunków realizacji podstawy programowej

IV • Wyróżnienie 9 (w miejsce 4) obszarów osiągnięć dziecka na koniec wychowania przedszkolnego

1. Buduję relacje, działam z innymi i dla innych

W przedszkolu dzieci kształtują swoją tożsamość, odkrywają i coraz lepiej rozumieją swoją przynależność do grup społecznych, w których na co dzień funkcjonują:

rodziny, grupy przedszkolnej, społeczności lokalnej i narodowej. Mówią o ojczyźnie i Polsce jako miejscu, o które chcą dbać. Nawiązują relacje z rówieśnikami, poznają się, podejmują pierwsze próby wspólnego wykonywania zadań (w parze lub większym zespole), uczą się razem podejmować decyzje, a także postępować w zgodzie z przyjętymi zasadami oraz z szacunkiem dla siebie nawzajem. Zaczynają również rozumieć, że wspólnie odpowiadają nie tylko za przestrzeń, w której razem przebywają, ale także za klimat emocjonalny przedszkolnego dnia. Ich wspólną troską staje się również to, żeby wszystkie dzieci czuły się w przedszkolu dobrze i bezpiecznie.

2. Poznają siebie, kierują sobą, wybieram dobro

W przedszkolu dzieci poznają siebie: swoje zainteresowania, mocne strony, aktywności dające im radość i satysfakcję. Oswajają się też z niepowodzeniami – uczą się traktować je jako naturalne elementy procesu zdobywania nowych umiejętności. W przedszkolu dzieci dowiadują się, w jaki sposób dbać o swoje zdrowie i dobre samopoczucie, jak i z czyją pomocą radzić sobie w trudnych dla nich sytuacjach, np. w nowym otoczeniu. Przygotowują się także do podejmowania decyzji zgodnych z przyjętym systemem wartości.

3. Komunikuję się ze światem

Dzieci w przedszkolu uczą się, jak formułować komunikaty w sposób zrozumiały dla innych i dostosowany do sytuacji. Poszerzają swój zasób słownictwa. W przedszkolu dzieci uczą się też odbierać, analizować i przetwarzać komunikaty przekazywane przez innych. Doskonałą umiejętność rozumienia wypowiedzi ustnych i czytanego im tekstu, uważnie słuchają, dopytują, chcąc upewnić się, że właściwie zrozumiały przekaz. Małe dzieci kształtują też swoje nawyki czytelnice. Sięgają po książki, żeby zaspokoić swoją ciekawość poznawczą. Książki towarzyszą im w poznawaniu języka i świata.

4. Odkrywam matematykę wokół siebie

Dzieci w wieku przedszkolnym odkrywają, że obiekty otaczającego świata mogą być policzalne, klasyfikowalne i mierzalne. Uczą się poprzez doświadczanie i operowanie konkretnymi przedmiotami. W ten sposób poznają reguły i budują

pojęcia matematyczne, uczą się szacować, liczyć, odmierzać, porównywać ze sobą, a z czasem także dodawać i odejmować.

5. Odkrywam przyrodę i dbam o nią

Spacery i pobyt na powietrzu to okazja do rozwijania świadomości, że istnieje nierozzerwalna więź między człowiekiem i przyrodą. W przedszkolu dzieci kształtują nawyki dbania o przyrodę i poczucie odpowiedzialności za nią. Dowiadują się, dlaczego i w jaki sposób należy segregować śmieci, w jaki sposób opiekować się zwierzętami, jak rozważnie korzystać z zasobów naturalnych. Poprzez stały kontakt z przyrodą dzieci rozwijają również wiele umiejętności, które są kluczowe w ich dalszej nauce. Wykorzystując podczas pobytu na dworze wszystkie zmysły oraz pomoce takie jak lupa, mikroskop czy atlas, stają się uważnymi badaczami, prowadzą obserwacje, doświadczenia i eksperymenty, dostrzegają i wyjaśniają zależności, formułują pytania i poszukują na nie odpowiedzi, opierają swoje wnioski na dowodach. Pobyt na powietrzu kształtuje odporność fizyczną i zdrowie dzieci.

6. Poznaję technikę przez działanie

Dzieci chętnie majsterkują, ale potrzebują wsparcia w zakresie bezpiecznego posługiwania się narzędziami, żeby tworzyć bardziej trwałe konstrukcje. Z uwagą przyglądają się działającym maszynom w otoczeniu i próbują wnikać w ich strukturę, potrzebują pomocy nauczyciela, który wyjaśni, jak działają urządzenia, pomoże skonstruować ich modele. Z zainteresowaniem obserwują też pracowników wykonujących swoje zadania zawodowe i chętnie naśladują ich czynności w zabawie tematycznej. Odpowiednio przygotowane miejsce i atrybuty pozwolą im wejść w rolę i lepiej poznać specyfikę pracy w różnych zawodach.

7. Przygotowuję się do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym

Umiejętności zdobyte w przedszkolu tworzą bazę do rozwoju zdolności wykorzystywania nowych technologii do uczenia się, zdobywania informacji i komunikowania się. Małe dzieci nie są świadome zagrożeń, jakie niesie ze sobą korzystanie z nowych technologii, w tym z internetu. Dlatego w działaniu na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych dzieci aktywny udział muszą brać rodzice. Ważne, by

mieli oni jak najszerszą wiedzę na temat bezpiecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie wychowawczym oraz wspólnie z nauczycielami pomagali dzieciom kształtować nawyki higieny cyfrowej.

8. Odbieram i tworzę sztukę

Dziecko w wieku przedszkolnym naturalnie wyraża siebie poprzez różne formy artystyczne – rysunek, taniec, śpiew, opowieści, teatrzyk czy konstruowanie z materiałów. Sztuka staje się dla niego nie tylko sposobem ekspresji emocji i myśli, ale też narzędziem poznawania świata i budowania tożsamości. Dziecko potrzebuje wsparcia w odkrywaniu własnego języka twórczego i rozwijaniu wrażliwości estetycznej. Dajemy mu czas, przestrzeń i narzędzia do samodzielnego tworzenia – bez oceniania, z szacunkiem dla jego stylu i tempa. Równie ważne jest budowanie umiejętności odbioru sztuki – dostrzegania piękna w otoczeniu, reagowania na obrazy, dźwięki i opowieści, a także rozumienia emocji zawartych w dziełach innych.

9. Rosnę i rozwijam się w ruchu

W przedszkolu dzieci zyskują świadomość i poczucie swojego ciała, wzmacniają jego wytrzymałość i ogólną sprawność ruchową, ćwiczą precyzję ruchów palców i dłoni, rozwijają koordynację wzrokowo-ruchową. W przedszkolu dzieci zdobywają także wiedzę o tym, co jest dobre (np. prawidłowa postawa ciała, ruch), a co złe dla ich zdrowia i kondycji fizycznej (np. długotrwałe oglądanie telewizji). Będąc w ruchu, mogą wzmocnić swoją otwartość na nowe wyzwania i przekonać się o znaczeniu systematyczności dla poprawy osiąganych wyników. Uczą się także, jak ważne są troska o bezpieczeństwo i wzajemne przestrzeganie ustalonych zasad.

WYBRANE EFEKTY UCZENIA SIĘ

1 • Buduję relacje, działam z innymi i dla innych. Dziecko:

- bierze udział w aktywnościach zaproponowanych przez innych, zgłasza własne pomysły, jest otwarte na współdziałanie;
- na co dzień stosuje zwroty grzecznościowe;

- przestrzega zasad zachowania w grupie i w miejscach publicznych;
- szanuje inne dzieci, ich różne upodobania i potrzeby, unika wypowiedzi i zachowań, które mogłyby być dla kogoś krzywdzące;
- wspiera inne dzieci w pokonywaniu smutku, bezradności i poszukiwaniu rozwiązań problemów;
- dostrzega różnorodność i znaczenie funkcji pełnionych przez ludzi w społeczeństwie, przyjmuje je w zabawie;
- wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy, rozpoznaje symbole narodowe (godło, flaga, hymn), orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej;
- kultywuje tradycje lokalne, regionalne i narodowe.

2 • Poznaję siebie, kieruję sobą, wybieram dobro. Dziecko:

- podejmuje różne aktywności, by realizować swoje pomysły, tworzyć i odkrywać, co sprawia mu radość;
- wyraża satysfakcję z zadania wykonanego samodzielnie lub w grupie;
- akceptuje fakt, że czegoś jeszcze nie wie lub nie potrafi;
- uznaje, że popełnianie błędów jest czymś naturalnym w procesie uczenia się i zdobywania umiejętności;
- mówi o emocjach, które ludzie mogą przeżywać w różnych sytuacjach życia codziennego;
- rozpoznaje i nazywa swoje emocje związane z różnymi sytuacjami, aktualnymi i z przeszłości.

3 • Komunikuję się ze światem. Dziecko:

- uczestniczy w rozmowie, słuchając innych osób i wypowiadając się w sposób zrozumiały dla innych osób;
- w wypowiedziach posługuje się zdaniami, zwraca uwagę na poprawność gramatyczną i artykulacyjną;
- obdarza uwagę dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują, dopytuje, gdy nie jest czegoś pewne;
- odtwarza i przekształca treść bajek i opowieści, tworzy własne historie;

- kreśli linie i kształty zawierające elementy graficzne obecne w literach: łuki, pętelki, fale, owale, zygzaki;
- pisze litery, wyrazy i krótkie komunikaty pisemne w sposób dostosowany do swoich możliwości;
- czyta wyrazy, proste zdania i krótkie teksty, w tym uzupełnione obrazkiem, w formie dostosowanej do swoich możliwości.

4 • Odkrywam matematykę wokół siebie. Dziecko:

- charakteryzuje obiekty wokół siebie, porównuje je ze sobą pod względem wielkości i liczby;
- wyznacza wynik dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub na innych zbiorach zastępczych;
- waży i mierzy różne przedmioty, ustala wartość pomiaru, stosując własne i powszechnie przyjęte narzędzia i jednostki miar;
- analizuje i tworzy szeregi i powtarzalne wzory, odnajduje symetrię w budowie obiektów przyrodniczych;
- rozpoznaje monety, banknoty, wskazuje, jak można płacić za zakupy.

5 • Odkrywam przyrodę i dbam o nią. Dziecko:

- charakteryzuje rośliny i zwierzęta, elementy przyrody nieożywionej z najbliższego otoczenia;
- pyta o przyczyny zaobserwowanych zjawisk, formułuje przypuszczalne wyjaśnienia, sprawdza ich trafność;
- dokumentuje zaobserwowane obiekty, zjawiska oraz procesy zachodzące w przyrodzie;
- wyraża troskę o rośliny i zwierzęta, objaśnia zasady odpowiedzialnej opieki nad zwierzętami domowymi;
- wskazuje na planie, mapie lub globusie znane mu miejsca;
- korzysta z narzędzi ogrodniczych przy pielęgnacji roślin ozdobnych i użytkowych;
- stosuje zasady rozsądnego korzystania z zasobów naturalnych.

6 • Poznaję technikę przez działanie. Dziecko:

- ustala właściwości różnych materiałów;
- tworzy budowle płaskie i przestrzenne z wykorzystaniem różnorodnych materiałów konstrukcyjnych, w tym naturalnych i z odzysku, narzędzi i spoiw;
- buduje maszyny proste (kołowrót, równię pochyłą) i wyjaśnia ich zastosowanie w urządzeniach codziennego użytku;
- buduje obwody elektryczne z użyciem żarówki, brzęczyka i silnika;
- dba o porządek w miejscu swojej pracy i przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z różnych narzędzi.

7 • Przygotowuję się do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym. Dziecko:

- korzysta z instrukcji do wykonania zadania, tworzy własne instrukcje;
- wskazuje podstawowe zasady higieny cyfrowej, uzasadnia ich znaczenie;
- rozpoznaje urządzenia, które mogą pomóc w dokumentowaniu odkryć i prowadzonych działań.

8 • Odbieram i tworzę sztukę. Dziecko:

- stosuje różne formy ekspresji do przedstawienia świata i swoich przeżyć;
- wykorzystuje różnorodne techniki i materiały plastyczne;
- wyraża swoje opinie o dziełach sztuki;
- słucha muzyki, śpiewa, tańczy, tworzy układy choreograficzne, muzykuje – indywidualnie i w grupie;
- rozpoznaje różne instrumenty muzyczne;
- tworzy instrumenty z różnych materiałów i gra na nich;
- zauważa różnice w dynamice, tempie, barwie i wysokości dźwięków, określa nastrój muzyki.

9 • Rosnę i rozwijam się w ruchu. Dziecko:

- podejmuje indywidualną oraz grupową aktywność ruchową realizowaną spontanicznie oraz w sposób zorganizowany przez nauczyciela;
- swobodnie używa różnych przedmiotów, najpierw dużych, stopniowo coraz mniejszych, wymagających większej precyzji;
- stosuje prawidłowy chwyt i sposób trzymania narzędzia pisarskiego, kontroluje siłę nacisku ręki na podłoże;
- wyjaśnia, na czym polega zdrowy styl życia, stara się przestrzegać reguł z nim związanych;
- rozróżnia przedmioty i sytuacje, które są niebezpieczne dla zdrowia i życia.

PRZYKŁADY DOŚWIADCZEŃ EDUKACYJNYCH

1. Co najmniej dwa razy w każdym roku pobytu w przedszkolu dziecko jest odbiorcą sztuki, np. słucha koncertu, odwiedza muzeum, teatr.
2. W każdym roku pobytu w przedszkolu dziecko prowadzi dziennik obserwacji przyrody.
3. W każdym roku pobytu w przedszkolu dzieci razem co najmniej raz planują i podejmują działania na rzecz innych, np. młodszych dzieci, osób starszych.
4. W każdym roku pobytu w przedszkolu przez minimum 10 kolejnych dni dzieci tworzą z wykorzystaniem różnych materiałów (w tym z odzysku) własne zabawki w miejsce zabawek tradycyjnych. Tradycyjne zabawki są w tym czasie niedostępne dla dzieci.

Autorzy propozycji zmian w podstawie programowej wychowania przedszkolnego:

- Małgorzata Barańska
- Joanna Janczyk
- prof. Jan Amos Jelinek
- Anna Krzyżanowska
- Agnieszka Kuźba
- Magdalena Łyszkowska
- Monika Rościszewska-Woźniak
- Monika Szubertowicz
- dr Elżbieta Wieczór
- Anna Zabielska
- dr Gabriela Ziewiec-Skokowska
- Joanna Żarniewska

Lista autorów i recenzentów wszystkich podstaw programowych,
które powstają w IBE PIB jest dostępna na stronie:

<https://ibe.edu.pl/pl/podstawy-programowe>

Po zapoznaniu się z tym dokumentem, uwagi dotyczące podstaw programowych
prosimy przysyłać za pomocą formularza do informacji zwrotnej. Wszystkie opinie
zostaną przekazane Ministerstwu Edukacji Narodowej wraz z gotowymi projektami
podstaw programowych przygotowanych w IBE PIB.

[Link do formularza](#)

We wrześniu na stronie IBE PIB zostaną opublikowane pełne projekty podstaw
programowych, a następnie odbędzie się wysłuchanie publiczne.